

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

2021 dsc 1

RHAN 5

CYDWEITHIO GAN BRIF GYNGHORAU

PENNOD 1

TERMAU A DDEFNYDDIR YN Y RHAN

68 Termau a ddefnyddir yn y Rhan

Yn y Rhan hon—

ystyr “awdurdod Parc Cenedlaethol” (“*National Park authority*”) yw awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol yng Nghymru;

mae i “cais cyd-bwyllgor” (“*joint committee application*”) yr ystyr a roddir yn adran 70(1);

mae i “cyd-bwyllgor corfforedig” (“*corporate joint committee*”) yr ystyr a roddir yn adran 72(1) ac adran 74(1) (ac mae’n golygu corff corfforedig a sefydlir gan reoliadau cyd-bwyllgor at ddiben arfer, mewn perthynas â dwy brif ardal neu ragor, swyddogaeth a bennir yn y rheoliadau);

mae i “cynllun datblygu strategol” (“*strategic development plan*”) yr ystyr a roddir i “strategic development plan” yn adran 60M o [Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 \(p. 5\)](#);

mae “dogfennau” (“*documents*”) yn cynnwys gwybodaeth a gofnodir ar unrhyw ffurf;

ystyr “prif ardal” (“*principal area*”) yw—

(a) sir yng Nghymru;

(b) bwrdeistref sirol (yng Nghymru);

ystyr “rheoliadau cyd-bwyllgor” (“*joint committee regulations*”) yw—

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

- (a) rheoliadau o dan adran 72 (rheoliadau cyd-bwyllgor y gwnaed cais amdanynt);
  - (b) rheoliadau o dan adran 74 (rheoliadau cyd-bwyllgor pan na fo cais wedi ei wneud);
- mae “swyddogaeth llesiant economaidd” (“*economic well-being function*”) i’w ddehongli yn unol ag adran 76.

PENNOD 2

CANLLAWIAU YNGLŶN Â CHYDWEITHIO

69 Canllawiau ynglŷn â chydweithio

- (1) Rhaid i brif gyngor roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru ynglŷn ag arfer ei swyddogaethau drwy gydweithio â phrif gyngor arall.
- (2) At ddibenion yr adran hon mae prif gyngor yn arfer swyddogaeth drwy gydweithio â phrif gyngor arall os yw—
  - (a) yn arfer swyddogaeth prif gyngor arall o dan drefniant a wneir o dan—
    - (i) adran 101(1)(b) o Ddeddf 1972 (cyflawni swyddogaethau gan awdurdod lleol arall);
    - (ii) rheoliadau a wneir o dan adran 19(1) o Ddeddf 2000 (cyflawni swyddogaethau gweithrediaeth gan awdurdod lleol arall);
    - (iii) rheoliadau a wneir o dan adran 19(2) o Ddeddf 2000 (cyflawni swyddogaethau nad ydynt yn swyddogaethau gweithrediaeth gan weithrediaeth awdurdod lleol arall);
  - (b) yn arfer y swyddogaeth ar y cyd â phrif gyngor arall o dan drefniant a wneir o dan adran 101(5) o Ddeddf 1972 (gan gynnwys yn rhinwedd rheoliadau a wneir o dan adran 20(1) o Ddeddf 2000 (arfer swyddogaethau ar y cyd));
  - (c) yn awdurdodi prif gyngor arall i arfer y swyddogaeth o dan orchymyn a wneir o dan adran 70 o [Ddeddf Dadreoleiddio a Chontractio Allan 1994](#) (p. 70);
  - (d) y swyddogaeth yn cael ei harfer mewn perthynas â’i brif ardal a phrif ardal prif gyngor arall gan gyd-bwyllgor corfforedig;
  - (e) yn arfer y swyddogaeth drwy gydweithio â phrif gyngor arall o dan unrhyw ddeddfiad arall.

PENNOD 3

SEFYDLU CYD-BWYLLGORAU CORFFOREDIG PAN FO CAIS WEDI EI WNEUD

Ceisiadau i sefydlu cyd-bwyllgor corfforedig

70 Cais gan brif gynghorau i sefydlu cyd-bwyllgor corfforedig

- (1) Caiff unrhyw ddau brif gyngor neu ragor wneud cais ar y cyd (“cais cyd-bwyllgor”) i Weinidogion Cymru, yn gofyn iddynt ystyried gwneud rheoliadau o dan adran 72 i sefydlu cyd-bwyllgor corfforedig er mwyn arfer—
  - (a) swyddogaeth i’r cynghorau hynny;

(b) y swyddogaeth llesiant economaidd,
mewn perthynas â phrif ardaloedd y cynghorau hynny.

(2) Os yw Gweinidogion Cymru, ar ôl cael cais cyd-bwyllgor, yn penderfynu peidio â gwneud rheoliadau o dan adran 72, rhaid iddynt hysbysu'r prif gynghorau a wnaeth y cais.

71 Ymgynghori cyn gwneud cais cyd-bwyllgor

Cyn gwneud cais cyd-bwyllgor rhaid i'r prif gynghorau ymgynghori ag—

- (a) pobl leol yn ardaloedd y prif gynghorau,
- (b) pob un o'r cynghorau ar gyfer cymunedau yn ardaloedd y prif gynghorau,
- (c) yr awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol y mae unrhyw ran ohono yn ardal unrhyw un neu ragor o'r prif gynghorau,
- (d) y bwrdd neu'r byrddau gwasanaethau cyhoeddus ar gyfer ardaloedd y prif gynghorau,
- (e) pob undeb llafur a gydnabyddir (o fewn yr ystyr a roddir i "recognised" yn [Neddf Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur \(Cydgrynhoi\) 1992 \(p. 52\)](#)) gan un neu ragor o'r prif gynghorau, ac
- (f) unrhyw bersonau eraill y mae'r prif gynghorau yn ystyried ei bod yn briodol ymgynghori â hwy.

Rheoliadau cyd-bwyllgor y gwnaed cais amdanynt

72 Rheoliadau cyd-bwyllgor y gwnaed cais amdanynt

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, sefydlu corff corfforedig (a elwir yn gyd-bwyllgor corfforedig) i arfer, mewn perthynas â phrif ardaloedd y prif gynghorau a wnaeth y cais cyd-bwyllgor ("y cynghorau perthnasol"), swyddogaeth a bennir yn y rheoliadau.
- (2) Ond ni chaiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau o dan yr adran hon onid yw'r amodau a nodir yn adran 73 wedi eu bodloni.
- (3) Ni chaiff rheoliadau o dan yr adran hon ond pennu—
  - (a) swyddogaeth i'r prif gynghorau a wnaeth y cais;
  - (b) y swyddogaeth llesiant economaidd.
- (4) Rhaid i reoliadau o dan yr adran hon sy'n pennu swyddogaeth prif gyngor wneud darpariaeth fel bod y swyddogaeth naill ai—
  - (a) yn arferadwy gan y cyd-bwyllgor corfforedig yn hytrach na chan y cynghorau perthnasol, neu
  - (b) yn arferadwy yn gydedol gan y cyd-bwyllgor corfforedig a'r cynghorau perthnasol.
- (5) Caniateir i swyddogaeth prif gyngor gael ei phennu mewn rheoliadau o dan yr adran hon drwy gyfeirio at weithgaredd neu weithgareddau penodol.

73 Yr amodau sydd i'w bodloni cyn gwneud rheoliadau cyd-bwyllgor y gwnaed cais amdanynt

- (1) Mae'r amodau a grybwyllir yn adran 72(2) fel a ganlyn.
- (2) Yr amod cyntaf yw bod Gweinidogion Cymru wedi cael cais cyd-bwyllgor.
- (3) Yr ail amod yw bod Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori â'r canlynol ar ddrafft o'r rheoliadau arfaethedig—
  - (a) y prif gynghorau a wnaeth y cais cyd-bwyllgor,
  - (b) pobl leol yn ardaloedd y prif gynghorau,
  - (c) pob un o'r cynghorau ar gyfer cymunedau yn ardaloedd y prif gynghorau,
  - (d) yr awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol y mae unrhyw ran ohono yn ardal unrhyw un neu ragor o'r prif gynghorau,
  - (e) y bwrdd neu'r byrddau gwasanaethau cyhoeddus ar gyfer ardaloedd y prif gynghorau,
  - (f) pob undeb llafur a gydnabyddir (o fewn yr ystyr a roddir i "recognised" yn [Neddf Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur \(Cydgrynhoi\) 1992 \(p. 52\)](#)) gan un neu ragor o'r prif gynghorau, ac
  - (g) unrhyw bersonau eraill y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol ymgynghori â hwy.
- (4) Y trydydd amod yw bod pob un o'r prif gynghorau a wnaeth y cais cyd-bwyllgor wedi rhoi cydsyniad ysgrifenedig i'r rheoliadau gael eu gwneud.

PENNOD 4

SEFYDLU CYD-BWYLLGORAU CORFFOREDIG PAN NA FO CAIS WEDI EI WNEUD

74 Rheoliadau cyd-bwyllgor pan na fo cais wedi ei wneud

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, sefydlu corff corfforedig (a elwir yn gyd-bwyllgor corfforedig) i arfer, mewn perthynas â'r prif ardaloedd a bennir yn y rheoliadau ("yr ardaloedd perthnasol"), swyddogaeth a bennir yn y rheoliadau.
- (2) Ond ni chaiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau o dan yr adran hon onid yw'r amodau a nodir yn adran 75 wedi eu bodloni.
- (3) Ni chaiff rheoliadau o dan yr adran hon ond pennu—
  - (a) swyddogaeth y prif gynghorau ar gyfer yr ardaloedd perthnasol sy'n ymwneud ag—
    - (i) gwella addysg;
    - (ii) trafnidiaeth;
  - (b) y swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol (gweler is-adran (4) ynglŷn â hynny);
  - (c) y swyddogaeth llesiant economaidd.
- (4) Pan bennir y swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol mewn rheoliadau cyd-bwyllgor, mae Rhan 6 o [Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 \(p. 5\)](#) yn gymwys i'r cyd-bwyllgor corfforedig.

- (5) Rhaid i reoliadau o dan yr adran hon sy'n pennu swyddogaeth prif gyngor wneud darpariaeth fel bod y swyddogaeth naill ai—
- (a) yn arferadwy gan y cyd-bwyllgor corfforedig yn hytrach na chan y prif gynghorau ar gyfer yr ardaloedd perthnasol, neu
  - (b) yn arferadwy yn gydedol gan y cyd-bwyllgor corfforedig a'r prif gynghorau hynny.
- (6) Caniateir i swyddogaeth prif gyngor gael ei phennu mewn rheoliadau o dan yr adran hon drwy gyfeirio at weithgaredd neu weithgareddau penodol.

75 Yr amodau sydd i'w bodloni cyn gwneud rheoliadau o dan adran 74

- (1) Mae'r amodau a grybwyllir yn adran 74(2) fel a ganlyn.
- (2) Yr amod cyntaf yw bod Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori â'r canlynol ar ddrafft o'r rheoliadau—
- (a) y prif gynghorau ar gyfer y prif ardaloedd sydd i'w pennu yn y rheoliadau,
  - (b) pobl leol yn ardaloedd y prif gynghorau,
  - (c) pob un o'r cynghorau ar gyfer cymunedau yn ardaloedd y prif gynghorau,
  - (d) yr awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol y mae unrhyw ran ohono yn ardal unrhyw un neu ragor o'r prif gynghorau,
  - (e) y bwrdd neu'r byrddau gwasanaethau cyhoeddus ar gyfer ardaloedd y prif gynghorau,
  - (f) pob undeb llafur a gydnabyddir (o fewn yr ystyr a roddir i "recognised" yn [Neddf Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur \(Cydgrynhoi\) 1992 \(p. 52\)](#)) gan un neu ragor o'r prif gynghorau, ac
  - (g) unrhyw bersonau eraill y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol ymgynghori â hwy.
- (3) Yr ail amod yw, os yw'r amod yn is-adran (2) wedi ei fodloni a bod Gweinidogion Cymru yn bwriadu gwneud rheoliadau o dan adran 74, eu bod wedi rhoi hysbysiad o'u bwriad—
- (a) i'r prif gynghorau ar gyfer y prif ardaloedd sydd i'w pennu yn y rheoliadau, a
  - (b) os yw'r rheoliadau yn pennu'r swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol, i'r awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol y mae unrhyw ran ohono yn unrhyw un neu ragor o'r prif ardaloedd sydd i'w pennu yn y rheoliadau.
- (4) Gellir bodloni'r amod cyntaf drwy ymgynghoriad a gynhelir cyn i'r adran hon ddod i rym.

PENNOD 5

DARPARIAETH BELLACH MEWN PERTHYNAS Â CHYD-BWYLLGORAU CORFFOREDIG A RHEOLIADAU CYD-BWYLLGOR

Hybu a gwella llesiant economaidd

76 Y swyddogaeth llesiant economaidd

- (1) Caiff cyd-bwyllgor corfforedig y rhoddwyd y swyddogaeth llesiant economaidd iddo wneud unrhyw beth y mae'n ystyried ei fod yn debygol o hybu neu wella llesiant economaidd ei ardal.
- (2) Caniateir i'r swyddogaeth llesiant economaidd gael ei harfer mewn perthynas â'r canlynol neu er budd y canlynol—
  - (a) ardal gyfan y cyd-bwyllgor corfforedig neu unrhyw ran ohoni;
  - (b) yr holl bersonau neu unrhyw bersonau sy'n preswyllo neu'n bresennol yn ei ardal.
- (3) Mae'r swyddogaeth llesiant economaidd yn cynnwys pŵer i wneud unrhyw beth mewn perthynas ag unrhyw berson neu ardal, neu er budd unrhyw berson neu ardal, a leolir y tu allan i ardal y cyd-bwyllgor corfforedig, gan gynnwys ardaloedd y tu allan i Gymru, os yw'r cyd-bwyllgor corfforedig yn ystyried ei fod yn debygol o hybu neu wella llesiant economaidd ei ardal.
- (4) Mae is-adrannau (1) i (3) yn ddarostyngedig i unrhyw waharddiad, cyfyngiad neu derfyn arall ar arfer y swyddogaeth llesiant economaidd y darperir ar ei gyfer mewn rheoliadau cyd-bwyllgor neu reoliadau o dan adran 83.

Darpariaeth mewn rheoliadau cyd-bwyllgor

77 Darpariaeth y caniateir ei chynnwys neu y mae rhaid ei chynnwys mewn rheoliadau cyd-bwyllgor

- (1) Rhaid i reoliadau cyd-bwyllgor ddarparu bod prif aelodau gweithrediaeth y prif gynghorau ar gyfer y prif ardaloedd yn ardal y cyd-bwyllgor corfforedig yn aelodau o'r pwyllgor.
- (2) Pan fo'r swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol wedi ei phennu mewn rheoliadau cyd-bwyllgor a bod unrhyw ran o Barc Cenedlaethol yn ardal y cyd-bwyllgor corfforedig, rhaid i'r rheoliadau wneud darpariaeth ynghylch aelodaeth yr awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer y Parc Cenedlaethol hwnnw o'r pwyllgor.
- (3) Caiff rheoliadau cyd-bwyllgor wneud darpariaeth, yn benodol, ynglŷn ag—
  - (a) yn ddarostyngedig i is-adrannau (1) a (2), cyfansoddiad cyd-bwyllgor corfforedig (gan gynnwys ynglŷn â chyfethol aelodau i'r pwyllgor neu i unrhyw is-bwyllgor);
  - (b) enw cyd-bwyllgor corfforedig;
  - (c) sefydlu is-bwyllgorau i gyd-bwyllgor corfforedig;
  - (d) trafodion cyd-bwyllgor corfforedig ac unrhyw is-bwyllgor (gan gynnwys darpariaeth ynglŷn â hawliau pleidleisio);

- (e) pwerau cyd-bwyllgor corfforedig i drefnu i berson arall arfer ei swyddogaethau;
  - (f) pwerau cyd-bwyllgor corfforedig i arfer, ar ran unrhyw berson, unrhyw swyddogaethau sydd gan y person hwnnw;
  - (g) pwerau cyd-bwyllgor corfforedig i arfer ei swyddogaethau, ac eithrio swyddogaethau o dan Ran 6 o [Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 \(p. 5\)](#), ar y cyd, neu drwy gydweithio fel arall, â pherson arall;
  - (h) pwerau cyd-bwyllgor corfforedig i ddarparu staff, nwyddau, gwasanaethau neu lety i unrhyw berson;
  - (i) cydnabyddiaeth ariannol, lwfansau, treuliau, pensiynau neu ddigollediad am golli swydd i aelodau o gyd-bwyllgor corfforedig neu o unrhyw is-bwyllgor;
  - (j) ariannu cyd-bwyllgor corfforedig;
  - (k) cyllid cyd-bwyllgor corfforedig, gan gynnwys darpariaeth ynglŷn ag—
    - (i) cyd-bwyllgor corfforedig yn benthyca arian neu'n ei roi ar fenthyg;
    - (ii) cyd-bwyllgor corfforedig yn rhoi neu'n cael cymorth ariannol;
    - (iii) cyd-bwyllgor corfforedig yn codi ffioedd;
  - (l) pwerau cyd-bwyllgor corfforedig i wneud, at ddiben masnachol, unrhyw beth y caiff ei wneud wrth arfer ei swyddogaethau;
  - (m) perfformiad cyd-bwyllgor corfforedig (gan gynnwys gwneud pwyllgor yn destun craffu gan berson arall);
  - (n) cyd-bwyllgor corfforedig yn caffael, yn perchnogi neu'n gwaredu eiddo (tirol neu bersonol) neu hawliau (gan gynnwys darpariaeth ar gyfer caffael tir yn orfodol);
  - (o) cyd-bwyllgor corfforedig yn cychwyn achos cyfreithiol neu'n cymryd rhan mewn achos cyfreithiol (gan gynnwys cymryd rhan mewn ymchwiliad cyhoeddus);
  - (p) pwerau Gweinidogion Cymru i roi cyfarwyddydau i—
    - (i) cyd-bwyllgor corfforedig;
    - (ii) prif gyngor ar gyfer prif ardal yn ardal cyd-bwyllgor corfforedig;
    - (iii) os yw'r rheoliadau cyd-bwyllgor yn pennu'r swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol, yr awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol y mae unrhyw ran ohono yn ardal cyd-bwyllgor corfforedig,
 ac ynglŷn â gorfodi'r cyfarwyddydau hynny;
  - (q) pŵer cyd-bwyllgor corfforedig i wneud pethau er mwyn hwyluso arfer ei swyddogaethau, neu sy'n ffafriol i hynny neu'n gysylltiedig â hynny.
- (4) At ddibenion is-adran (1), ystyr “prif aelod gweithrediaeth” yw—
- (a) yn achos prif gyngor sy'n gweithredu gweithrediaeth arweinydd a chabinet, yr arweinydd gweithrediaeth;
  - (b) yn achos prif gyngor sy'n gweithredu gweithrediaeth maer a chabinet, y maer etholedig.

*Diwygio a dirymu rheoliadau cyd-bwyllgor***78 Cais gan brif gynghorau i ddiwygio neu ddirymu rheoliadau cyd-bwyllgor**

- (1) Caiff y prif gynghorau ar gyfer y prif ardaloedd yn ardal cyd-bwyllgor corfforedig wneud cais ar y cyd i Weinidogion Cymru, yn gofyn iddynt ystyried gwneud

rheoliadau o dan adran 80 i ddiwygio neu ddirymu'r rheoliadau cyd-bwyllgor a sefydlodd y cyd-bwyllgor corfforedig.

- (2) Ond ni chaiff cais o dan yr adran hon ofyn i Weinidogion Cymru ystyried—
- (a) diwygio rheoliadau cyd-bwyllgor er mwyn pennu swyddogaeth—
    - (i) onid yw honno yn swyddogaeth i'r cynghorau sy'n gwneud y cais;
    - (ii) onid honno yw'r swyddogaeth llesiant economaidd;
  - (b) diwygio rheoliadau a wnaed o dan adran 74 (rheoliadau cyd-bwyllgor pan na fo cais wedi ei wneud) er mwyn—
    - (i) hepgor neu addasu swyddogaeth sy'n ymwneud â gwella addysg neu drafnidiaeth;
    - (ii) hepgor y swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol;
    - (iii) hepgor y swyddogaeth llesiant economaidd neu osod, addasu neu hepgor gwaharddiad, cyfyngiad neu derfyn arall ar arfer y swyddogaeth honno;
  - (c) dirymu rheoliadau a wnaed o dan adran 74.
- (3) Ni chaniateir gwneud cais o dan yr adran hon yn gofyn i Weinidogion Cymru ystyried diwygio rheoliadau cyd-bwyllgor er mwyn pennu prif ardal (fel y bydd y cyd-bwyllgor corfforedig yn arfer swyddogaeth mewn perthynas â'r ardal honno) oni fo'r prif gyngor ar gyfer yr ardal honno yn un o'r ceiswyr.

79 **Darpariaeth bellach mewn perthynas â cheisiadau**

- (1) Cyn gwneud cais o dan adran 78 rhaid i'r prif gynghorau ymgynghori ag unrhyw bersonau y maent yn ystyried ei bod yn briodol ymgynghori â hwy.
- (2) Os yw Gweinidogion Cymru yn penderfynu, ar ôl cael cais o dan adran 78, peidio â gwneud rheoliadau o dan adran 80, rhaid i Weinidogion Cymru hysbysu'r prif gynghorau a wnaeth y cais.

80 **Diwygio a dirymu rheoliadau cyd-bwyllgor**

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddiwygio neu ddirymu rheoliadau cyd-bwyllgor.
- (2) Ond ni chaiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau o dan is-adran (1) onid yw—
  - (a) yn achos rheoliadau sy'n diwygio rheoliadau a wnaed o dan adran 72 (rheoliadau cyd-bwyllgor y gwnaed cais amdanynt), yr amodau a nodir yn adran 81 wedi eu bodloni;
  - (b) yn achos rheoliadau sy'n diwygio rheoliadau a wnaed o dan adran 74 er mwyn pennu, addasu neu hepgor swyddogaeth, ac eithrio er mwyn—
    - (i) pennu, addasu neu hepgor swyddogaeth sy'n ymwneud â gwella addysg neu drafnidiaeth;
    - (ii) pennu neu hepgor y swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol;
    - (iii) pennu neu hepgor y swyddogaeth llesiant economaidd,
 yr amodau a nodir yn adran 81 wedi eu bodloni;
  - (c) mewn unrhyw achos arall (gan gynnwys yn achos rheoliadau sy'n diwygio rheoliadau o dan adran 74 er mwyn gosod, addasu neu hepgor gwaharddiad, cyfyngiad neu derfyn arall ar arfer y swyddogaeth llesiant economaidd), yr amodau a nodir yn adran 82 wedi eu bodloni.

- (3) Ni chaiff rheoliadau o dan is-adran (1) ddiwygio rheoliadau cyd-bwyllgor er mwyn pennu swyddogaeth—
- onid yw honno yn swyddogaeth i'r prif gynghorau yn ardal y cyd-bwyllgor corfforedig;
  - onid honno yw'r swyddogaeth llesiant economaidd;
  - yn achos rheoliadau sy'n diwygio rheoliadau a wnaed o dan adran 74, onid honno yw'r swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol.
- (4) Rhaid i reoliadau o dan is-adran (1) sy'n diwygio rheoliadau cyd-bwyllgor er mwyn pennu swyddogaeth prif gyngor wneud darpariaeth fel bod y swyddogaeth naill ai—
- yn arferadwy gan y cyd-bwyllgor corfforedig yn hytrach na chan y prif gynghorau yn ardal y cyd-bwyllgor corfforedig, neu
  - yn arferadwy yn gyfredol gan y cyd-bwyllgor corfforedig a'r prif gynghorau hynny.
- (5) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) ddiwygio rheoliadau cyd-bwyllgor er mwyn pennu swyddogaeth prif gyngor drwy gyfeirio at weithgaredd neu weithgareddau penodol.
- (6) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) sydd—
- yn diwygio rheoliadau cyd-bwyllgor er mwyn hepgor swyddogaeth a bennir yn y rheoliadau cyd-bwyllgor hynny, neu
  - yn dirymu rheoliadau cyd-bwyllgor (er mwyn diddymu'r cyd-bwyllgor corfforedig a sefydlwyd gan y rheoliadau hynny),
- ddarparu y bydd swyddogaeth a fydd yn peidio â bod yn arferadwy gan y cyd-bwyllgor corfforedig, ac eithrio'r swyddogaeth llesiant economaidd neu'r swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol, yn arferadwy gan berson arall.
- (7) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddirymu rheoliadau a wnaed o dan yr adran hon.

81 Yr amodau sydd i'w bodloni cyn diwygio rheoliadau cyd-bwyllgor: cais gan brif gynghorau yn ofynnol

- Mae'r amodau a grybwyllir yn adran 80(2)(a) a (b) fel a ganlyn.
- Yr amod cyntaf yw bod Gweinidogion Cymru wedi cael cais o dan adran 78 i ddiwygio'r rheoliadau cyd-bwyllgor.
- Yr ail amod yw bod Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori ag unrhyw bersonau y maent yn ystyried ei bod yn briodol ymgynghori â hwy ar ddrafft o'r rheoliadau.
- Y trydydd amod yw bod pob un o'r prif gynghorau a wnaeth y cais wedi rhoi cydsyniad ysgrifenedig i'r rheoliadau gael eu gwneud.
- Y pedwerydd amod yw, os yw'r amodau yn is-adrannau (2) i (4) wedi eu bodloni a bod Gweinidogion Cymru yn bwriadu gwneud y rheoliadau, eu bod wedi rhoi hysbysiad o'u bwriad i'r cyd-bwyllgor corfforedig.

82 Yr amodau sydd i'w bodloni cyn diwygio neu ddirymu rheoliadau cyd-bwyllgor: nid yw cais gan brif gynghorau yn ofynnol

- Mae'r amodau a grybwyllir yn adran 80(2)(c) fel a ganlyn.

- (2) Yr amod cyntaf yw bod Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori ag unrhyw bersonau y maent yn ystyried ei bod yn briodol ymgynghori â hwy ar ddrafft o'r rheoliadau.
- (3) Yr ail amod yw, os yw'r amod yn is-adran (2) wedi ei fodloni a bod Gweinidogion Cymru yn bwriadu gwneud y rheoliadau, eu bod wedi rhoi hysbysiad o'u bwriad i—
  - (a) y prif gynghorau yn ardal y cyd-bwyllgor corfforedig,
  - (b) os bydd y rheoliadau'n diwygio rheoliadau cyd-bwyllgor er mwyn pennu prif ardal—
    - (i) y prif gyngor ar gyfer yr ardal honno, a
    - (ii) os oes gan y cyd-bwyllgor corfforedig y swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol, neu os bydd ganddo'r swyddogaeth honno o dan y rheoliadau, yr awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol y mae unrhyw ran ohono o fewn yr ardal honno,
  - (c) os bydd y rheoliadau'n diwygio rheoliadau a wnaed o dan adran 74 er mwyn pennu neu hepgor y swyddogaeth o lunio cynllun datblygu strategol, yr awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol y mae unrhyw ran ohono o fewn ardal y cyd-bwyllgor corfforedig, a
  - (d) y cyd-bwyllgor corfforedig.

Darpariaeth atodol etc. mewn rheoliadau cyd-bwyllgor ac mewn cysylltiad â hwy

83 Darpariaeth atodol etc. mewn rheoliadau penodol o dan y Rhan hon

- (1) Caiff rheoliadau cyd-bwyllgor a rheoliadau o dan adran 80 gynnwys darpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol, drosiannol neu ddarfodol neu ddarpariaeth arbed.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol, drosiannol neu ddarfodol neu ddarpariaeth arbed sy'n gymwys mewn perthynas ag—
  - (a) pob cyd-bwyllgor corfforedig;
  - (b) cyd-bwyllgor corfforedig penodol;
  - (c) cyd-bwyllgor corfforedig o ddisgrifiad penodol.
- (3) Caiff rheoliadau o dan is-adran (2) wneud darpariaeth hefyd sy'n gosod gwaharddiad, cyfyngiad neu derfyn arall ar arfer y swyddogaeth llesiant economaidd gan gyd-bwyllgor corfforedig y rhoddyd y swyddogaeth honno iddo.
- (4) Mae rheoliadau o dan is-adran (2) yn cael effaith yn ddarostyngedig i unrhyw ddarpariaeth a gynhwysir mewn rheoliadau cyd-bwyllgor.
- (5) Yn yr adran hon mae cyfeiriadau at ddarpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol, drosiannol neu ddarfodol neu ddarpariaeth arbed yn cynnwys darpariaeth—
  - (a) ar gyfer trosglwyddo eiddo (tirol neu bersonol), hawliau neu atebolrwyddau (gan gynnwys atebolrwyddau troseddol, a hawliau ac atebolrwyddau mewn perthynas â chontract cyflogaeth)—
    - (i) o brif gyngor i gyd-bwyllgor corfforedig;
    - (ii) o awdurdod Parc Cenedlaethol i gyd-bwyllgor corfforedig;
    - (iii) o gyd-bwyllgor corfforedig i un cyd-bwyllgor corfforedig arall neu ragor;
    - (iv) o gyd-bwyllgor corfforedig i un prif gyngor neu ragor, i un person neu ragor y mae swyddogaeth yn arferadwy ganddo neu ganddynt

- yn rhinwedd adran 80(6) neu i un awdurdod Parc Cenedlaethol neu ragor;
- (v) o berson y mae swyddogaeth yn arferadwy ganddo yn rhinwedd adran 80(6) i un prif gyngor neu ragor neu i un cyd-bwyllgor corfforedig neu ragor;
- (b) ar gyfer rheoli neu gadw eiddo a drosglwyddir i gyd-bwyllgor corfforedig neu a gaffaelir ganddo fel arall;
- (c) i achos sifil neu droseddol—
- (i) a gychwynnwyd gan neu yn erbyn prif gyngor gael ei barhau gan neu yn erbyn cyd-bwyllgor corfforedig;
- (ii) a gychwynnwyd gan neu yn erbyn cyd-bwyllgor corfforedig gael ei barhau gan neu yn erbyn un cyd-bwyllgor corfforedig arall neu ragor;
- (iii) a gychwynnwyd gan neu yn erbyn cyd-bwyllgor corfforedig gael ei barhau gan neu yn erbyn un prif gyngor neu ragor, un person neu ragor y mae swyddogaeth yn arferadwy ganddo neu ganddynt yn rhinwedd adran 80(6) neu un awdurdod Parc Cenedlaethol neu ragor;
- (iv) a gychwynnwyd gan neu yn erbyn person y mae swyddogaeth yn arferadwy ganddo yn rhinwedd adran 80(6) gael ei barhau gan neu yn erbyn un prif gyngor neu ragor neu un cyd-bwyllgor corfforedig neu ragor;
- (d) yn ddarostyngedig i is-adran (6), ar gyfer trosglwyddo staff—
- (i) o brif gyngor i gyd-bwyllgor corfforedig;
- (ii) o awdurdod Parc Cenedlaethol i gyd-bwyllgor corfforedig;
- (iii) o gyd-bwyllgor corfforedig i un cyd-bwyllgor corfforedig arall neu ragor;
- (iv) o gyd-bwyllgor corfforedig i un prif gyngor neu ragor, i un person neu ragor y mae swyddogaeth yn arferadwy ganddo neu ganddynt yn rhinwedd adran 80(6) neu i un awdurdod Parc Cenedlaethol neu ragor;
- (v) o berson y mae swyddogaeth yn arferadwy ganddo yn rhinwedd adran 80(6) i un prif gyngor neu ragor neu i un cyd-bwyllgor corfforedig neu ragor;
- (e) ynglŷn â materion staffio eraill (gan gynnwys cydnabyddiaeth ariannol, lwfansau, treuliau, pensiynau neu ddigollediad am golli swydd);
- (f) ar gyfer trin at rai dibenion neu at bob diben—
- (i) cyd-bwyllgor corfforedig fel yr un person mewn cyfraith â phrif gyngor;
- (ii) cyd-bwyllgor corfforedig fel yr un person mewn cyfraith ag awdurdod Parc Cenedlaethol;
- (iii) cyd-bwyllgor corfforedig fel yr un person mewn cyfraith â chyd-bwyllgor corfforedig arall;
- (iv) cyd-bwyllgor corfforedig fel yr un person mewn cyfraith â pherson y mae swyddogaeth yn arferadwy ganddo yn rhinwedd adran 80(6);
- (v) prif gyngor, person y mae swyddogaeth yn arferadwy ganddo yn rhinwedd adran 80(6) neu awdurdod Parc Cenedlaethol fel yr un person mewn cyfraith â chyd-bwyllgor corfforedig;
- (vi) prif gyngor fel yr un person mewn cyfraith â pherson y mae swyddogaeth yn arferadwy ganddo yn rhinwedd adran 80(6);

- (g) ynglŷn â phethau y caiff cyd-bwyllgor corfforedig eu gwneud neu y mae rhaid iddo eu gwneud sy'n atodol i swyddogaethau'r pwyllgor a bennir mewn rheoliadau cyd-bwyllgor yn rhinwedd adran 72(1), 74(1) neu 80(1), neu sy'n gysylltiedig â hwy;
  - (h) ynglŷn â darparu gwybodaeth neu ddogfennau gan brif gyngor, awdurdod Parc Cenedlaethol neu gyd-bwyllgor corfforedig i berson a bennir yn y rheoliadau;
  - (i) ynglŷn â chydweithredu gan brif gyngor, awdurdod Parc Cenedlaethol neu gyd-bwyllgor corfforedig â pherson a bennir yn y rheoliadau;
  - (j) ar gyfer talu digollediad mewn cysylltiad â cholled a ddioddefir gan unrhyw berson o ganlyniad i swyddogaeth sy'n dod, neu'n peidio â bod, yn arferadwy gan gyd-bwyllgor corfforedig.
- (6) Rhaid i reoliadau cyd-bwyllgor, rheoliadau o dan adran 80 neu reoliadau o dan yr adran hon sy'n cynnwys darpariaeth ar gyfer trosglwyddo staff gymhwys darpariaethau [Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau \(Diogelu Cyflogaeth\) 2006 \(O.S. 2006/246\)](#), ar wahân i reoliadau 4(6) a 10, i'r trosglwyddiadau hynny (pa un a yw'r trosglwyddiad yn drosglwyddiad perthnasol at ddibenion Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) 2006 ai peidio).
- (7) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddiwygio neu ddirymu rheoliadau a wneir o dan is-adran (2) neu reoliadau a wneir o dan yr is-adran hon; a chaiff rheoliadau a wneir o dan yr is-adran hon wneud darpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol, drosiannol neu ddarfodol neu ddarpariaeth arbed.

84 Pŵer Gweinidogion Cymru i ddiwygio, i ddiddymu etc. ddeddfiadau

- (1) Caiff rheoliadau cyd-bwyllgor a rheoliadau o dan adran 80 neu 83—
- (a) diwygio, addasu, cymhwyso (gydag addasiadau neu hebddynt) neu ddatgymhwyso unrhyw ddeddfiad;
  - (b) diddymu neu ddirymu unrhyw ddeddfiad.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru, at ddibenion y Rhan hon neu fel arall mewn cysylltiad â hi, drwy reoliadau—
- (a) diwygio, addasu, cymhwyso (gydag addasiadau neu hebddynt) neu ddatgymhwyso unrhyw ddeddfiad;
  - (b) diddymu neu ddirymu unrhyw ddeddfiad.

Swyddogaethau cyd-bwyllgorau corfforedig a phrif gynghorau a swyddogaethau sy'n ymwneud â hwy

85 Gofyniad i ddarparu gwybodaeth etc.

Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo prif gyngor, awdurdod Parc Cenedlaethol neu gyd-bwyllgor corfforedig i ddarparu i Weinidogion Cymru unrhyw wybodaeth y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol neu unrhyw ddogfennau y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried eu bod yn briodol—

- (a) at ddibenion ystyried a ddylid gwneud rheoliadau o dan y Rhan hon;
- (b) at ddibenion rhoi effaith i'r rheoliadau hynny;
- (c) fel arall mewn cysylltiad â'r rheoliadau hynny.

86 Canllawiau

- (1) Rhaid i brif gynghorau a chyd-bwyllgorau corfforedig roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru at ddibenion Penodau 3 a 4 a'r Bennod hon.
- (2) Rhaid i awdurdod Parc Cenedlaethol roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru at ddibenion Pennod 4 a'r Bennod hon.

87 Arfer swyddogaethau gan brif gynghorau o dan y Rhan hon

- (1) Nid yw adran 101 o Ddeddf 1972 (trefniadau ar gyfer cyflawni swyddogaethau gan awdurdodau lleol) yn gymwys i'r swyddogaethau a nodir yn is-adran (4).
- (2) Nid yw'r swyddogaethau a nodir yn is-adran (4) i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth prif gyngor o dan drefniadau gweithrediaeth.
- (3) Mae maer etholedig i'w drin fel pe bai'n un o gynghorwyr prif gyngor at ddibenion y swyddogaethau a nodir yn is-adran (4).
- (4) Y swyddogaethau yw—
  - (a) gwneud cais cyd-bwyllgor;
  - (b) rhoi cydsyniad o dan adran 73(4) i reoliadau cyd-bwyllgor gael eu gwneud;
  - (c) gwneud cais o dan adran 78 i ddiwygio neu ddirymu rheoliadau cyd-bwyllgor;
  - (d) rhoi cydsyniad o dan adran 81(4) i reoliadau cyd-bwyllgor gael eu diwygio.

Diwygiadau i ddeddfiadau eraill

88 Diwygiadau sy'n ymwneud â chynllunio strategol a chyd-awdurdodau trafndiaeth

- (1) Mae Rhan 1 o Atodlen 9 yn gwneud darpariaeth sy'n diwygio [Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 \(p. 5\)](#) a deddfiadau eraill er mwyn—
  - (a) diddymu pwerau Gweinidogion Cymru i sefydlu paneli cynllunio strategol ac ardaloedd cynllunio strategol, a
  - (b) darparu ar gyfer rhoi swyddogaethau sy'n ymwneud â llunio cynlluniau datblygu strategol i gyd-bwyllgorau corfforedig penodol.
- (2) Mae Rhan 2 o Atodlen 9 yn gwneud darpariaeth sy'n diwygio deddfiadau eraill er mwyn diddymu pŵer Gweinidogion Cymru i sefydlu cyd-awdurdodau trafndiaeth.